İSMÂİL BİN ABDULLAH SEMMÛYE

Büyük hadîs ve fıkıh âlimlerinden. İsmi, İsmail bin Abdullah bin Mes'ûd el-Abdî el-İsfehânî olup, künyesi, Ebû Bişr, lakabı ise Semmûye'dir. İsfehânlı olup, doğum târihi bilinmemektedir. 267 (m. 880)'de İsfehân'da vefât etti.

İsmail bin Abdullah; Hasen bin Hafs, Bekr bin Bekâr, Ebû Naîm, Ebâ Müshir el-Gısânî, Sa'îd bin Ebî Meryem, Ali bin Iyâş ve onların zamanındaki pek çok âlimden hadîs-i şerîf dinlemiştir. Muhammed bin Ahmed bin Yezîd, Ebû Bekir bin Ebî Dâvûd, Abdullah bin Ca'fer bin Ahmed bin Fâris ve pek çok âlim de, ondan hadîs öğrenip rivâyet etmişlerdir. Hadîs-i şerîf öğrenmek için çok uzun yerlere dahi gitmekten hiç çekinmez, nerede hadîs-i şerîf bilen bir kimse olduğunu öğrense oraya gider, onu bulur ve hadîsini dinlerdi. Bunun için pek çok yolculuklar yaptı. Hattâ ömrünün büyük kısmı, hadîs-i şerîf öğrenmek için yollarda geçti denilse, doğrudur. Hadîste, hafızlık derecesine ulaşmıştı. Ya'nî yüzbin hadîs-i şerîfi sened ve râvileriyle ezbere bilir ve okurdu.

Ebû Şeyh: "Semmûye, hafız ve sağlam bir râvi olup, hadîs müzâkere ederdi" demiş, Ebû Nuaym el-Hâfız ise, "O hadîs hafızlarından ve fıkh âlimlerindendi" buyurmuştur. İbn-i Ebî Hatim ise onun güvenilir ve doğru bir zât olduğunu beyân etmiştir. El-Fevâid adlı sekiz cildlik bir hadîs kitabı yazmıştır.

İsmail bin Abdullah, Sa'îd bin Ebî Meryem, Yahyâ bin Eyyûb, İbn-i Aclân, Iyâd, Abdullah bin Amr'dan rivâyetinde, Peygamberimiz (aleyhisselâm) "Her asırda ümmetim içinde sâbikûn (kıymetli âlimler, velîler) vardır" buyurdu.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tezkiret-ül-huffâz cild-2 sh. 566

2) Mu'cem-ül-müellifîn cild-2, sh. 278

3) El-A'lâm cild-1, sh. 318